

Social- och hälsovårdsn.	§ 113	09.10.2018
Stadsstyrelsen	§ 346	15.10.2018

SVAR PÅ FULLMÄKTIGEMOTION OM STÖD TILL NÄRSTÅENDEVÅRDARE

SOHÄN 09.10.2018 § 113

Beredning: vik. servicedirektör för äldreomsorg och handikappservice Lea Laakso, tfn 040 585 3357, servicechef Leila Eklöv, tfn 040 736 8850, planerare Nina Nyholm, tfn 040 722 4779 eller e-post fornamn.efternamn@borga.fi

En grupp stadsfullmäktigeledamöter har gjort en motion om stöd till närståendevårdare. I motionen föreslås att Borgå stad gör en utredning om belastande närståendevården i Borgå år och hur närståendevårdarna orkar med sin uppgift. Enligt motionen borde man samtidigt utreda möjligheterna att förbättra närståendevårdarnas arbetshälsa och öka möjligheterna till motion och deltagande i andra aktiviteter samt möjligheterna att införa ett motions- och kulturkort för närståendevårdare.

Stadens äldreomsorg och handikappservice genomförde sommaren 2018 en enkät som var riktad till närståendevårdare. Senaste gång genomfördes enkäten år 2014 i samarbete med Finlands Röda Kors (FRK). År 2018 skickades enkäten till alla de 239 närståendevårdare som 30.4.2018 hade ett giltigt avtal om närståendevård. Svarstiden gick ut 20.6.2018 och sammanlagt 89 svar erhöles. Således svarade 37 % av närståendevårdarna på enkäten och resultaten kan betraktas som riktgivande.

Av dem som svarade på enkäten var 69 % själva över 65 år gamla och 73 % vårdade sin egen maka, make eller partner. Ungefär 50 % av dem som svarade hade varit närståendevårdare i över ett år och 35 % i över 5 år. Majoriteten av dem som svarade ansåg att mottagaren av närståendevård fick tillräckligt med andra social- och hälsovårdstjänster. De ansåg att de också själva fick tillräckligt med stöd för uppdraget som närståendevårdare.

De flesta ansåg att det var ytterst eller i viss mån fysiskt och psykiskt ansträngande att vara närståendevårdare. Majoriteten ansåg att uppdraget som närståendevårdare också i någon mån begränsade det sociala livet. Ungefär hälften upplevde att de hade tillräckligt med egen tid och att de hade tillräckligt med tid för vila. Upplevelsen av tillräcklig egen tid och vila ökar med tilltagande ålder hos närståendevårdaren. Yngre närståendevårdare, yrkesarbetande, i många fall personer som vårdar sina egna barn, upplevde en större brist på egen tid och vila. Av dem som svarade var 2/3 oroliga för den egna hälsan. Knappa hälften av dem som svarade hade utnyttjat sin rätt till ledighet från närståendevård. Största delen av dem var nöjda med sättet att ordna ledigheten.

I svaren på de öppna frågorna nämndes ofta bl.a. följande utvecklingsobjekt:

- önskemål om utveckling av sätten att ordna närstående-vårdarens ledighet: här nämns ofta tjänster som ges i hemmet, ett slags parkering under en kortare tid samt alternativa avbyttjänster
- väntjänst
- kamratstöd
- behov av information
- ergonomi
- motion
- hälsoundersökning

Borgå stads äldreomsorg och handikappservice utvecklar kontinuerligt hela sitt servicenät. Där ingår åtgärder för att förbättra situationen för närstående- och anhörigvårdare. Aktuellt är bl.a. en ändring av verksamheten i Näse servicehus från 1.1.2019. Med ändringen skapas en bättre och mångsidigare lista över tjänster som är tillgängliga för vårdtagare. Samtidigt främjas närstående- och anhörigvårdarnas möjlighet till ledigheter.

Den nya verksamhetsenheten har som mål att införa nya serviceformer, bl.a. avbyttjänster i vårdtagarens eget hem samt parkeringsverksamhet i akuta fall och för planerade behov i några timmar eller t.ex. över natten. Med dessa åtgärder vill man stödja närståendevårdarnas arbetshälsa och deras förmåga att klara av sitt uppdrag.

Därtill utvecklas och diversifieras de existerande stödformerna. Exempel på detta är hälsoundersökningar för närståendevårdare som ordnas i samarbete med hälsojourerna. Också med det pågående experimentet med personlig budget är det möjligt att utveckla mera individuella sätt att ordna närståendevårdarens ledigheter. Det i motionen nämnda motions- och kulturkortet är också tillgängligt för närståendevårdare i de fall då närståendevårdaren av ekonomiska eller sociala skäl har begränsade möjligheter till fritidsverksamhet.

Borgå stads äldreomsorg och handikappservice behandlar resultaten från enkäten tillsammans med tredje sektorns aktörer på hösten 2018 (bl.a. FRK:s lokalavdelning, Östra Nylands Närståendevårdare och Vänner rf och Folkhälsan). Målet är att tillsammans planera verksamhet som främjar närståendevårdarnas och vårdtagarnas välbefinnande och hälsa.

Också informationen om olika stödformer och tjänster utvecklas.

Bilaga:
Fullmäktigemotion
Enkätblankett

Social- och hälsovårdsn.	§ 113	09.10.2018
Stadsstyrelsen	§ 346	15.10.2018

Social- och hälsovårdsdirektören:

Social- och hälsovårdsnämnden antecknar för kännedom enkäten bland närståendevårdare och dess resultat och föreslår för stadsstyrelsen att det ovan sagda ges som svar på stadsfullmäktigeledamöternas motion.

Beslut:

Social- och hälsovårdsnämnden antecknade för kännedom enkäten bland närståendevårdare och dess resultat och beslutade enhälligt föreslå för stadsstyrelsen att det ovan sagda ges som svar på stadsfullmäktigeledamöternas motion.

STST 15.10.2018 § 346 Bilagor:
motion 24.4.2018
enkätblankett

Stadsdirektören:

Stadsstyrelsen beslutar ge ovanstående social- och hälsovårdsnämndens förslag som sitt svar på Anette Karlssons m.fl. motion.

Beslut:

Stadsstyrelsen beslutade enhälligt ge ovanstående social- och hälsovårdsnämndens förslag som sitt svar på Anette Karlssons m.fl. motion.
